

ANDRZEJ TOKARSKI

Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu

CZYNNOŚCI SYNDYKA DOTYCZĄCE RACHUNKOWOŚCI W PROCESIE UPADŁOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

Wprowadzenie

Przepisy prawa stanowią, iż upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny¹. Według definicji zawartej w artykule 11 prawa upadłościowego i naprawczego (puin) dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań, przy czym za niewypłacalnego uważa się podmiot, którego zobowiązania przekraczają wartość majątku, nawet wtedy gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje.

Ogłoszenie upadłości wobec jednostki prowadzącej rachunkowość nie zwalnia upadłego z obowiązku dalszego jej prowadzenia w czasie postępowania wykonawczego. Prawo upadłościowe i naprawcze wskazuje na ogromną rolę informacji tworzonych w rachunkowości w procesie upadłości przedsiębiorstwa.

Celem artykułu jest przedstawienie obowiązków syndyka wynikających z przepisów zawartych w ustawie o rachunkowości, przy założeniu że syndyk jest kierownikiem jednostki postawionej w stan upadłości².

¹ W. Gos, S. Hońko: *Postępowanie upadłościowe a wycena składników majątku*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, nr 28 (84), 2005, s. 157.

² Mimo że nie wynika to wprost z ustawy, to jednak o „niewypłacalności” może być mowa tylko wtedy, gdy wynika to wprost lub pośrednio z braku środków. Niewypłacalność, jako podstawa ogłoszenia upadłości, doznaje jednak pewnego ograniczenia. Sąd może mianowicie oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie przekracza trzech miesięcy, a suma niewykonanych zobowiązań nie przekracza 10% wartości bilansowej przedsiębiorstwa dłużnika. Ma to chronić przed złośliwymi wierzycielami. Tego odstępstwa nie stosuje się, jeżeli niewykonanie zobowiązań ma charakter trwały, albo gdy oddalenie wniosku może spowodować pokrzywdzenie wierzycieli. Wówczas to sąd upadłościowy dokonuje oceny czy występują przesłanki do ogłoszenia upadłości, czy też nie.

1. Syndyk jako organ postępowania upadłościowego

Syndyk jest powoływany do przeprowadzenia postępowania upadłościowego, obejmującego likwidację majątku upadłościowego, przy czym syndykiem może być osoba fizyczna posiadająca odpowiednią licencję, a także spółka handlowa, której wspólnicy ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo reprezentujący spółkę członkowie zarządu posiadają taka licencję³.

Dla oceny charakteru prawnego syndyka najistotniejsze znaczenie ma ustalenie zakresu zadań przypisanych syndykowi przez prawo upadłościowe i naprawcze. Zadania syndyka w postępowaniu upadłościowym w sposób ogólny określa art 173 puin., zgodnie z którym syndyk niezwłocznie obejmuje majątek upadłego, zarządza nim, zabezpiecza go przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zabraniem przez osoby postronne oraz przystępuje do jego likwidacji⁴. Podstawowym zadaniem syndyka jest więc zarządzanie majątkiem masy upadłości i likwidacja tego majątku, co pozwala określić syndyka jako zarządcę majątku upadłego. Czynności dotyczących masy upadłości syndyk dokonuje na rachunek upadłego, ale w imieniu własnym (art. 160 ust. 1 puin). Podobne uregulowanie zawiera art. 144 ust. 2 puin., zgodnie z którym postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy upadłości syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym.

Zadania syndyka w postępowaniu upadłościowym nie ograniczają się jednak wyłącznie do zarządu i likwidacji masy upadłości, ale są szersze. W szczególności należy zauważyć, że zmierzając do zrealizowania podstawowego celu postępowania upadłościowego, jakim jest zaspokojenie wierzycieli, syndyk sporządza listę wierzytelności (art. 244 puin), a następnie sporządza i składa sędziemu - komisarzowi plan podziału funduszków masy upadłości (art. 347 ust. 1 puin). Czynności te wykraczają poza zakres czynności zarządu majątkiem. Syndyk dokonuje również czynności procesowych dotyczących funkcjonowania rady wierzycieli oraz zgromadzenia wierzycieli, zawiadamia o ogłoszeniu upadłości wierzycieli i instytucje, a po ukończeniu postępowania upadłościowego składa wnioski o wykreślenie upadłego z Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Pozycja prawna syndyka w świetle ustawy o rachunkowości

Analizując obowiązki syndyka w świetle ustawy o rachunkowości, niezbędne jest uprzednie określenie, kim jest syndyk w rozumieniu przepisów tej ustawy, a w szczególności, czy syndyk jest kierownikiem jednostki. Zgodnie

³ J. Broł: *Nowe prawo upadłościowe i naprawcze (ważniejsze zmiany)*, Rachunkowość, nr 9, 2003, s. 5.

⁴ *Ustawa z 28 lutego 2003 roku, Prawo upadłościowe i naprawcze*, (Dz. U. nr 60, poz. 535, art.173).

z art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2003 r., za kierownika jednostki uważano również likwidatora lub syndyka. W każdym przypadku, gdy ogłoszono upadłość podmiotu wskazanego w art. 2 ust. 1 uor ustawa ta ma zastosowanie również do okresu po ogłoszeniu upadłości, i to niezależnie od tego, czy syndyk prowadzi przedsiębiorstwo upadłego, czy też nie. Jest tak dlatego, że z treści ustawy o rachunkowości nie wynika żadne wyłączenie jej stosowania w tym przypadku. Skoro tak jest, to należy ustalić, kto będzie uważany za kierownika jednostki.

Zgodnie z art. 75 ust. 1 puin, jeżeli ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, traci on prawo zarządu oraz możliwość korzystania i rozporządzania mieniem wchodzącym do masy upadłości. Zgodnie z art. 173 puin, majątkiem upadłego zarządza syndyk. Skoro więc syndyk jest osobą, która zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa uprawniona jest do zarządzania tą jednostką, to należy go uznać za kierownika jednostki w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 uor zarówno wówczas, gdy prowadzi przedsiębiorstwo upadłego, jak i wtedy, gdy tego przedsiębiorstwa nie prowadzi⁵.

3. Obowiązki syndyka w świetle ustawy o rachunkowości

Obowiązki syndyka w świetle ustawy o rachunkowości, przy założeniu, że syndyk jest kierownikiem jednostki zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 6 uor., są w zasadzie takie same jak obowiązki kierownika jednostki niepostawionej w stan upadłości⁶.

Zgodnie z art. 10 uor jednostka, w tym również jednostka postawiona w stan upadłości, powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące:⁷

- 1) określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych,
- 2) metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
- 3) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych:
- 4) systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

⁵ A. Hrycaj: *Syndyk masy upadłości*, WSKiZ w Poznaniu, Poznań 2006, s. 225.

⁶ A. Tokarski: *Rola rachunkowości w postępowaniu upadłościowym*, w: *Rachunkowość w zarządzaniu jednostkami gospodarczymi*, red. T. Kiziukiewicz, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2009, s. 497.

⁷ M. Boniecki: *Rachunkowość przedsiębiorstw postawionych w stan upadłości*, Problemy rachunkowości, lipiec-wrzesień 2006, s. 20.

Obowiązkiem kierownika jednostki jest ustalenie tej dokumentacji w formie pisemnej i jej aktualizowanie. Należy jednak uznać, że syndyk, jako kierownik jednostki, może oprzeć się na dokumentacji sporządzonej uprzednio przez upadłego i ograniczyć się jedynie do dokonywania, w miarę potrzeby, aktualizacji dokumentacji.

Podstawowym obowiązkiem wynikającym z ustawy o rachunkowości jest zapewnienie przez kierownika prowadzenia ksiąg rachunkowych (art. 9 uor.). Księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco (art. 24 ust. 1 uor.). Zgodnie z art. 13 ust. 1 uor księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą:

- dziennik,
- księgę główną,
- księgi pomocnicze,
- zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych,
- wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

Ustawa określa, kiedy zamyka się i otwiera księgi rachunkowe. Zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 6 uor., księgi rachunkowe zamyka się na dzień poprzedzający postawienie jednostki w stan upadłości w ciągu trzech miesięcy od tego zdarzenia. Postawienie jednostki w stan upadłości należy rozumieć jako ogłoszenie upadłości. Księgi rachunkowe otwiera się na dzień „wszcęcia postępowania upadłościowego” w ciągu 15 dni od tego dnia (art. 12 ust. 1 pkt 5 uor)⁸. Dzień wszczęcia postępowania upadłościowego oznacza dzień ogłoszenia upadłości.

W toku postępowania upadłościowego księgi rachunkowe zamyka się na dzień kończący rok obrotowy, a otwiera na początek każdego następnego roku obrotowego. Księgi rachunkowe zamyka się również na dzień zakończenia postępowania upadłościowego. Takie uregulowanie wzbudza wątpliwości co do tego, jak mają być księgowane wydatki ponoszone przez syndyka po dniu zakończenia postępowania upadłościowego, skoro nie można rejestrować operacji kasowych po dniu bilansowym. Syndyk natomiast po zakończeniu postępowania ponosi wydatki związane z koniecznością wykreślenia upadłego z rejestru, zamieszczenia obwieszczeń o ogłoszeniu upadłości, sporządzenia bilansu, wydania upadłemu pozostałego majątku dokumentacji itd. Rozwiązaniem wydaje się wypłata odpowiednich środków przez syndyka przed zakończeniem postępowania upadłościowego jako zaliczki na koszty związane z zakończeniem postępowania⁹.

⁸ M. Bugajny, G. Proniewicz: *Prawo upadłościowe a rachunkowość upadłego*, Rachunkowość, nr 12, 2003, s. 5.

⁹ J. Popławska: *Organizacja i prowadzenie rachunkowości przedsiębiorców w upadłości*, [w:] *Rachunkowość i podatki w postępowaniu upadłościowym. Poradnik dla księgowych*, Stowarzyszenie syndyków i Nadzorców Sądowych w Koszalinie, Koszalin 2005, s. 77.

Zgodnie z art. 26 uor jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację:¹⁰

- aktywów pieniężnych (z wyjątkiem zgromadzonych na rachunkach bankowych), papierów wartościowych, rzeczowych składników aktywów obrotowych, środków trwałych, z zastrzeżeniem pkt 3, oraz maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie - drogą spisu ich stanu z natury, wyceny stwierdzonych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic,
- aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, należności, w tym udzielonych pożyczek, z zastrzeżeniem pkt 3, oraz powierzonych kontrahentom własnych składników aktywów - drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic,
- środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników.

Inwentaryzacją drogą spisu z natury obejmuje się również znajdujące się w jednostce składniki aktywów, będące własnością innych jednostek, powierzone jej do sprzedaży, przechowania, przetwarzania lub używania, powiadamiając te jednostki o wynikach spisu¹¹. Obowiązek ten nie dotyczy jednostek świadczących usługi pocztowe, transportowe, spedycyjne i składowania. Inwentaryzację przeprowadza się również na dzień zakończenia działalności przez jednostkę oraz na dzień poprzedzający postawienie jej w stan likwidacji lub upadłości.

Wskazaną inwentaryzację należy odróżnić od sporządzanego przez syndyka spisu inwentarza masy upadłości na podstawie przepisów prawa upadłościowego i naprawczego.

Podstawowa różnica między inwentaryzacją, przeprowadzaną na podstawie przepisów ustawy o rachunkowości a spisem inwentarza, dokonywanym na

¹⁰ J. Czerny: *Rachunkowość przedsiębiorstw w szczególnych sytuacjach*, Wyższa Szkoła Handlu i Rachunkowości, Poznań 2006, s. 208-211.

¹¹ A. Cicha, I. Kondratowicz: *Rachunkowość w procesie upadłości*, Poradnik Księgowego, nr 12, 1999, s. 13.

podstawie przepisów prawa upadłościowego i naprawczego, polega na tym, że spis inwentarza obejmuje tylko aktywa masy upadłości, podczas gdy w wypadku inwentaryzacji zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 uor. obejmuje on również pasywa upadłego.

Zgodnie z art. 45 uor., na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych należy sporządzić sprawozdanie finansowe¹². Obowiązkiem syndyka jest zapewnienie sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia bilansowego (art. 52¹ ust. 1 uor). Sprawozdanie to podpisuje, podając datę podpisu, syndyk oraz osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Zgodnie z art. 53 ust 2a uor., roczne sprawozdania jednostek, w stosunku do których została ogłoszona upadłość, nie podlegają zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający ani też badaniu przez biegłych rewidentów¹³.

Roczne sprawozdanie finansowe upadłego syndyka musi złożyć do Krajowego Rejestru Sądowego (art. 69 uor) w terminie 15 dni od upływu ostatecznego terminu do sporządzenia sprawozdania (art. 69 ust. 1 w zw. z art. 53 ust. 2a, w zw. z art. 52 ust. 1 uor). Jeżeli syndyk tego nie zrobi, to sąd rejestrowy może na niego nałożyć grzywnę w trybie art. 24 ustawy o KRS.

Zgodnie z art. 4 ust. 5 ust. uor syndyk jako kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości również w przypadku, gdy obowiązki te zostały powierzone innej osobie za jej zgodą.

4. Sprawozdanie rachunkowe syndyka a koszty upadłości

Zgodnie z art. 230 puin do wydatków postępowania upadłościowego będących kosztami procesu upadłościowego należą:¹⁴

- 1) wynagrodzenie syndyka za czynności odpowiadające wykonanej pracy. Wysokość jego wynagrodzenia nie może przekroczyć wartości 5% funduszy masy upadłości. Jeżeli wartość 5% funduszy masy upadłości nie jest wystarczająca do ustalenia wynagrodzenia, ustala się je w wysokości nieprzekraczającej czterdziestokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Syndykowi przysługuje ponadto prawo do zwrotu wydatków koniecznych, poniesionych w związku z wykonywaniem czynności, jeżeli wy-

¹² J. Zadora: *Rachunkowość jednostek postawionych w stan upadłości*, Serwis Finansowo-Księgowy, nr 47, 1994, s. 11.

¹³ *Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994* (Dz. U nr 76, poz. 694, art. 53, ust 2a).

¹⁴ I. Dziedziczak: *Procesy upadłościowe i naprawcze w polskiej gospodarce*, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2004, s. 192-200.

datki te zostały uznane przez sędziego - komisarza. W szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może określić wynagrodzenie wyższe niż opisane wyżej, jednakże nie więcej niż 25%, jeżeli jest to uzasadnione zwiększonym nakładem pracy. Jeżeli syndyk prowadzi przedsiębiorstwo upadłego w sytuacjach uzasadnionych szczególnym nakładem pracy, może otrzymać z tego tytułu dodatkowe wynagrodzenie nieprzekraczające 10% osiągniętego rocznego zysku. O wynagrodzeniu i zwrocie wydatków syndyka orzeka sąd na jego wniosek. Wniosek o wysokość wynagrodzenia syndyk składa do sądu w terminie dwóch miesięcy od ich powołania (art. 162, 163 i 165 puin). W czasie postępowania syndyk otrzymuje zaliczki z tytułu wynagrodzenia;

- 2) wynagrodzenia osób, które za zgodą sędziego - komisarza zostały zatrudnione przez syndyka albo którym za zgodą sędziego - komisarza zlecono wykonanie czynności;
- 3) należności z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe od wynagrodzeń osób, o których mowa w pkt 1 i 2;
- 4) koszty obwieszczeń i ogłoszeń;
- 5) koszty postępowania dowodowego oraz wysłuchania;
- 6) koszty zgromadzenia wierzycieli, wydatki poniesione przez radę wierzycieli oraz wynagrodzenie członków rady.

Kolejną grupą wydatków postępowania upadłościowego są wydatki obejmujące likwidację majątku upadłego, do których należą (art. 230 ust. 3 puin):

- 1) koszty likwidacji masy upadłości,
- 2) wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwie upadłego należne za okres po ogłoszeniu upadłości oraz odprawy i odszkodowania związane z rozwiązaniem umów o pracę, przysługujące tym pracownikom,
- 3) należności z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe od wynagrodzeń osób, o których mowa w pkt 2,
- 4) podatki i inne daniny publiczne należne za okres po ogłoszeniu upadłości,
- 5) koszty prowadzenia działalności gospodarczej przez syndyka po ogłoszeniu upadłości.

Ostateczne sprawozdanie syndyk składa po ukończeniu czynności, czyli z chwilą ustania upadłości, a więc po ukończeniu postępowania, po wykonaniu ostatniego podziału funduszy masy albo po umorzeniu upadłości. Wymagania co do treści i formy sprawozdań ostatecznych nie różnią się od wymagań stawianych sprawozdaniom okresowym, z tą jednak różnicą, że dotyczą całego procesu, i w związku z tym ich stopień szczegółowości jest mniejszy, niż w wypadku sprawozdań składanych w toku postępowania. Sprawozdanie ostateczne rozpatruje sędzia - komisarz po wysłuchaniu w miarę potrzeby i możliwości syndyka i członków rady wierzycieli.

Przykładowe ostateczne sprawozdanie rachunkowe syndyka przedstawia tabela 1.

Tabela 1

Ostateczne sprawozdanie rachunkowe syndyka

A. Wpływy
1. Sprzedaż nieruchomości
2. Sprzedaż środków transportu
3. Sprzedaż wyposażenia
4. Sprzedaż towarów
5. Działalność gospodarcza
6. Odsetki bankowe i od nieterminowych zapłat
7. Najem
8. Odzyskane należności
9. Zyski nadzwyczajne
10. Stan kasy
II. Wydatki
A. Zaspokojenie wierzycieli
1. Zaspokojenie w ramach planu podziału
2. Zaspokojenie poza planem podziału
B. Koszty postępowania upadłościowego
1. Koszty masy upadłości
a) podatki i wieczyste użytkowanie
b) podatek od środków transportu
c) koszty mediów
d) koszty dozoru
e) ogłoszenia i obwieszczenia (18 ogłoszeń)
f) koszty sądowe egzekucyjne
g) inne, w tym
- archiwizacja
- koszty działalności gospodarczej
2. Koszty syndyka
a) wynagrodzenie syndyka (pobrane)
b) wynagrodzenie dwóch pracowników biura
c) opinie prawne
d) koszty kancelaryjne i biurowe
e) wynajem biura
f) szkolenie syndyka
g) ryczałt kilometrów
h) opinie biegłych
III. Koszty zakończenia postępowania
1. Wpis sądowy
2. Ogłoszenia obwieszczenia
3. Wykreślenie upadłego z ewidencji działalności gospodarczej
4. Opłaty pocztowe i kancelaryjne
5. Wynagrodzenia pracowników
6. Wynajem biura
7. Wynagrodzenie syndyka

Źródło: I. Dziedziczak: *Procesy upadłościowe i naprawcze w polskiej gospodarce*, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2004, s. 207-208.

Tak więc zasadniczym obrazem kosztów upadłości jest sprawozdanie z wpływów i wydatków, a tylko dodatkowo przedstawia się przychody i koszty, które mogą być jeszcze nieuregulowane, co ciągle będzie za sobą pociągać wydatki, a to spowoduje przesunięcia w czasie wypłat dla wierzycieli albo w ogóle ich niezaspokojenie. Ponadto można również stwierdzić, że sędzia - komisarz - jako osoba niebędąca specjalistą w dziedzinie rachunkowości - nie zdaje sobie sprawy, jakie koszty generuje proces upadłościowy.

Uwagi końcowe

Obowiązki syndyka w świetle ustawy o rachunkowości, przy założeniu, że syndyk jest kierownikiem jednostki, są w zasadzie takie same, jak obowiązki kierownika jednostki niepostawionej w stan upadłości. Należy pamiętać, że syndyk, jako kierownik jednostki, ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości również w przypadku, gdy obowiązki te zostały powierzone innej osobie za jej zgodą.

Tak więc syndyk jest nie tylko głównym pozasądowym organem postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego, ale jest zarazem podstawowym organem postępowania likwidacyjnego gwarantującym właściwy przebieg postępowania likwidacyjnego, a co za tym idzie postępowania upadłościowego w ogóle.

Literatura

- Boniecki M.: *Rachunkowość przedsiębiorstw postawionych w stan upadłości*, Problemy rachunkowości, lipiec-wrzesień 2006.
- Brol J.: *Nowe prawo upadłościowe i naprawcze (ważniejsze zmiany)*, „Rachunkowość”, nr 9, 2003.
- Bugajny M., Proniewicz G.: *Prawo upadłościowe a rachunkowość upadłego*, Rachunkowość, nr 12, 2003.
- Czerny J.: *Rachunkowość przedsiębiorstw w szczególnych sytuacjach*, Wyższa Szkoła Handlu i Rachunkowości, Poznań 2006.
- Dziedziczak I.: *Procesy upadłościowe i naprawcze w polskiej gospodarce*, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2004.
- Gos W., Hońko S.: *Postępowanie upadłościowe a wycena składników majątku*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, nr 28 (84), 2005.
- Popławska J.: *Organizacja i prowadzenie rachunkowości przedsiębiorców w upadłości*, w: *Rachunkowość i podatki w postępowaniu upadłościowym. Poradnik dla księgowych*, Stowarzyszenie Syndyków i Nadzorców Sądowych w Koszalinie, Koszalin 2005.

- Tokarski A., Tokarski M.: *Rachunkowość źródłem informacji o przewidywaniu upadłości przedsiębiorstw w polskiej gospodarce*, w: *Rachunkowość w zarządzaniu jednostkami gospodarczymi*, red. T. Kiziukiewicz, Uniwersytet Szczeciński-Akademia Rolnicza, Szczecin 2006.
- Tokarski A.: *Rola rachunkowości w postępowaniu upadłościowym*, w: *Rachunkowość w zarządzaniu jednostkami gospodarczymi*, red. T. Kiziukiewicz, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2009.
- Ustawa z 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze*, (Dz. U. nr 60, poz. 535).
- Zadora J.: *Rachunkowość jednostek postawionych w stan upadłości*, „Serwis Finansowo-Księgowy”, nr 47, 1994.

dr Andrzej Tokarski
Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu
Katedra Rachunkowości
ul. Młodziejowa 31 a, 87-100 Toruń
e-mail: tokarek16@o2.pl

ACTIONS OF (FUNCTIONS OF) SYNDICS IN INSOLVENCY CONCERNING ACCOUNTANCY ENTERPRISE SUMMARY

Summary

It does not dismiss announcement of insolvency in accordance with unit with its (her) farthest duty of conduct in time of executive procedure insolvent leading accountancy.

Duties of syndics in light of act about accountancy, at foundation, that syndic is chief of unit, the same is as duties of chiefs of units in principle to state of (condition of) insolvency not put. It belongs to remember, that syndic as chief of unit takes charge in range of accountancy in case (accidentally) duties too executable also, when these duties have been entrusted other person agreement too.

Translated by Andrzej Tokarski